

Instytut Pamięci Narodowej

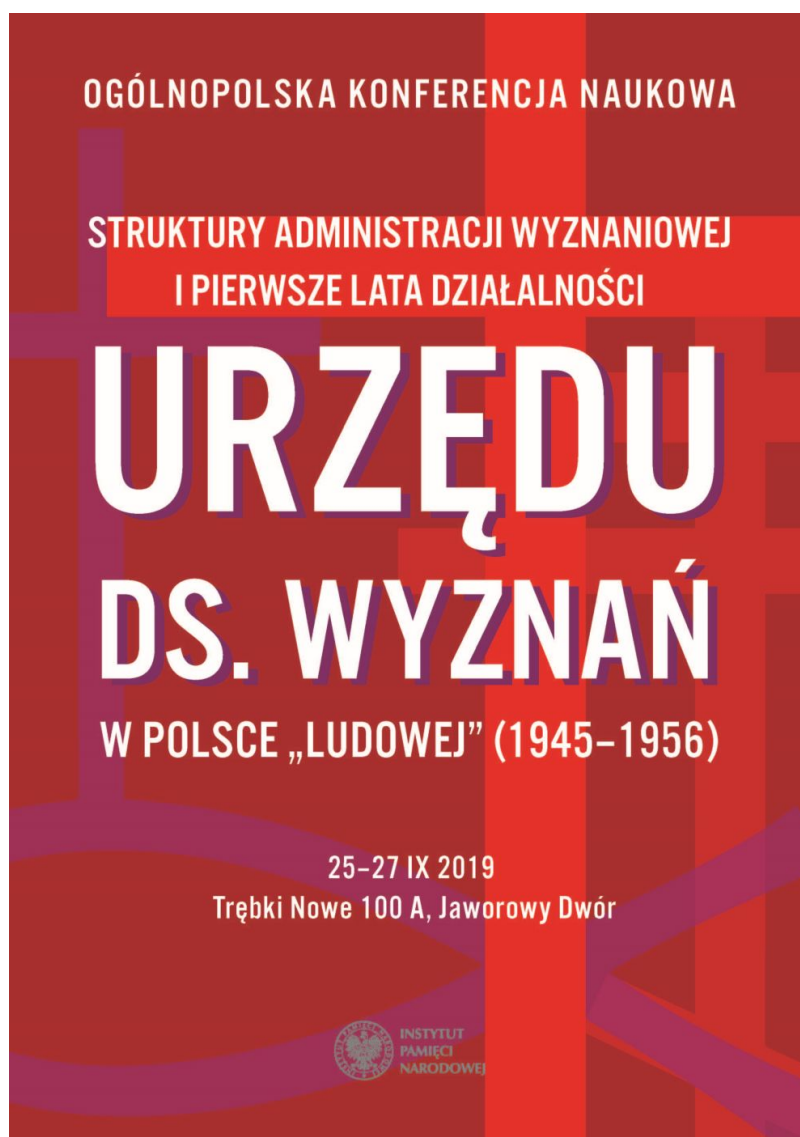
<https://ipn.gov.pl/pl/nauka-i-edukacja/badania-historyczne/konferencje/52468,Ogolnopolska-konferencja-naukowa-Struktury-administracji-wyznaniowej-i-pierwsze-.html>
02.03.2026, 15:53

Strona znajduje się w archiwum.

Ogólnopolska konferencja naukowa „Struktury administracji wyznaniowej i pierwsze lata działalności Urzędu ds. Wyznań w Polsce »ludowej« (1945–1956)” – Warszawa, 25–27 września 2019

25.09.2019

Celem konferencji, realizowanej w ramach Centralnego Projektu Badawczego IPN „Władze komunistyczne wobec Kościołów i związków wyznaniowych w Polsce w latach 1944–1989”, będzie omówienie działalności i sposobu funkcjonowania aparatu wyznaniowego Polski „ludowej” w latach 1945–1956. Konferencja odbędzie się w dniach 25–27 września 2019 w Trębkach Nowych 100 A, Jaworowy Dwór.

PROGRAM

25 września 2019

PANEL I

13.00-14.30 Relacje państwo-Kościół w Polsce „ludowej” 1945-1956

- 13.00-13.20 Prof. dr hab. Jan Żaryn (UKSW) - Od Jałty do „Porozumienia”. Relacje państwo-Kościół 1945-1950
- 13.20-13.40 Dr Rafał Łatka (BBH IPN) - Od „Porozumienia” do aresztowania prymasa Stefana Wyszyńskiego - antykościelna ofensywa władz (1950-1953)
- 13.40-14.00 Dr Bartłomiej Noszczak (IPN Warszawa) - „Pozbawieni Prymasa”. Relacje państwo-Kościół 1953-1956

14.00-14.30 dyskusja

14.30-15.00 przerwa kawowa

PANEL II

15.00-18.30 Aparat wyznaniowy w pierwszych latach Polski „ludowej” 1945-1956 (dyskusja)

Dr hab. Konrad Białecki prof. UAM

Dr hab. Adam Dziurok prof. UKSW, IPN Katowice

Dr hab. Ryszard Gryz prof. UJK

Dr Rafał Łatka

Ks. prof. dr hab. Józef Marecki (IPN, UPJPII)

Dr Bartłomiej Noszczak

Ks. dr hab. Dominik Zamiatąła prof. UKSW

Prof. dr hab. Jan Żaryn (UKSW)

19.00 - kolacja

26 września 2019

PANEL III

9.00-10.50 Struktury wojewódzkie

- 9.00-9.20 Dr Monika Wiśniewska (IHN PAN) - Struktury, kadry i działalność warszawskiej administracji wyznaniowej 1945-1956
- 9.20-9.40 Dr hab. Krzysztof Sychowicz (IPN Białystok) - Działalność administracji wyznaniowej w woj. białostockim w latach 1945-1956
- 9.40-10.00 Dr hab. Elżbieta Wojcieszek (IPN Poznań) - Referat/Wydział ds. Wyznań w UW/ Prezydium WRN w Poznaniu 1945-1956. Struktury, ludzie, działalność
- 10.00-10.20 Ewelina Ślęzak (IPN Łódź, UŁ), Kształtowanie się administracji wyznaniowej na terenie Łodzi w latach 1945-1956. Struktura, ludzie i działalność

10.20-10.50 dyskusja

10.50-11.10 przerwa kawowa

PANEL IV

11.10-13.30 struktury wojewódzkie cz. II

- 11.10-11.30 Krzysztof Kierski (IPN Olsztyn) - Początki działalności struktur wyznaniowych na Warmii i Mazurach 1945-1956
- 11.30-11.50 Dr Stefan Pastuszek - Administracja wyznaniowa jako ogniwo laicyzacji i ateizacji narodu polskiego w latach 1945-1956 /na przykładzie woj. bydgoskiego

- 11.50–12.10 Dr hab. Katarzyna Krzysztofek (UJ) – Prawo a praktyka działania organów władzy wyznaniowej w Krakowie w latach 1945–1956 na tle polityki wyznaniowej władz centralnych
- 12.10–12.30 Dr Łucja Marek (IPN Kraków) – Krakowska administracja wyznaniowa (1950–1956). Ludzie i działania
- 12.30–12.50 Dr hab. Adam Dziurok prof. UKSW, IPN Katowice – Administracja wyznaniowa na terenie województwa katowickiego w latach 1950–1956
- 12.50–13.30 dyskusja
- 13.30–14.30 przerwa obiadowa

PANEL V

14.30–16.20 struktury wojewódzkie cz. III

- 14.30–14.50 Dr Zbigniew Bereszyński (Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu) – Lokalne struktury administracji wyznaniowej i początki walki z Kościołem na Śląsku Opolskim przed połową 1950 r.
- 14.50–15.10 Dr Bogusław Wójcik (IPN Rzeszów) – Obsada wydziałów i referatów społeczno-politycznych oraz wykonanie przypisanych im kompetencji w zakresie wyznaniowym na terenie województwa rzeszowskiego w latach 1945–1950
- 15.10–15.30 Dr hab. Ryszard Gryz prof. UJK – Próby ingerencji w obsadę stanowisk kościelnych w latach 1953–1956 w świetle akt Referatu Organizacji Masowych/Wydzielonych przy KW PZPR w Kielcach
- 15.30–16.10 dyskusja
- 16.10–16.40 przerwa kawowa

PANEL VI

16.40–18.10 Struktury wojewódzkie cz. IV

- 16.40–17.00 Tomasz Chojnacki (KUL) – Zarys działalności lubelskiego Urzędu ds. Wyznań w latach 1950–1956 w świetle materiałów Archiwum Państwowego w Lublinie
- 17.00–17.20 Dr Joanna Kumor-Mielnik (KUL) – Organy władzy państwowej wobec działalności duszpasterskiej Kościoła lubelskiego w latach 1950–1956
- 17.20–17.40 Dr Daniel Gucewicz (IPN Gdańsk) – Referaty ds. wyznań szczebla powiatowego 1950–1957 na przykładzie województwa gdańskiego
- 17.40–18.00 Vladyslav Rozkow (KUL) – Sowieckie władze wyznaniowe wobec Kościoła rzymskokatolickiego na Podolu w latach 1945–1956

27 września 2019

PANEL VII

9.00–11.10 Działalność, wybrane problemy

- 9.00–9.20 Michał Ożóg (UJ) – Realizacja polityki wyznaniowej przez organy państwowe w obszarze działalności placówek leczniczych w Polsce w latach 1945–1956
- 9.20–9.40 Dr Marek Strzała (UJ) – Ramowy Regulamin czynności Kancelarii oraz woźnych w Urzędzie do Spraw Wyznań z 1953 r.
- 9.40–10.00 Mateusz Szłapka (IPN Poznań, UAM Poznań) – Władze wyznaniowe woj. poznańskiego wobec Kościołów nierzymskokatolickich w latach 1945–1956. Zarys problemu na wybranych przykładach
- 10.00–10.20 Dr hab. Jan Miłosz (UAM) – Aparat wyznaniowy Polski „ludowej” wobec Świadków Jehowy i ich delegalizacja 1948–1956
- 10.20–10.40 Dr Witold Bobryk – Aspekt narodowościowy polityki wyznaniowej realizowanej wobec

Kościółów wschodnich na terenie województwa koszalińskiego w latach 1950–1956

10.40–11.10 dyskusja

11.10–11.30 przerwa kawowa

PANEL VIII

11.30–12.30 Sylwetki

- 11.30–11.50 Andrzej W. Kaczorowski (badacz niezależny) – Władysław Wolski – pierwszy „wyznaniowiec” Polski Ludowej
 - 11.50–12.10 Dr Zbigniew Stanuch (IPN Szczecin) – Działalność Bolesława Węclewskiego jako czołowego przedstawiciela administracji wyznaniowej dawnego województwa szczecińskiego (1945–1956)
- 12.10–12.30 dyskusja
12.30 – zamknięcie konferencji

dr Rafał Łatka

tel. 22 581-85-31

rafal.latka@ipn.gov.pl

dr hab. Konrad Białecki

konrad.bialecki@ipn.gov.pl

Pliki do pobrania

[Program konferencji \(pdf, 473.58 KB\)](#)

[Plakat \(pdf, 170.24 KB\)](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)
